

Nekateri primeri urejanja voda z upoštevanjem značilnosti in procesov v naravi

mag. Rok Fazarinc, univ.dipl.inž.grad.

Izzivi urejanja voda ob vključevanju na naravi temelječih rešitev

Ljubljana, 19. junij 2024

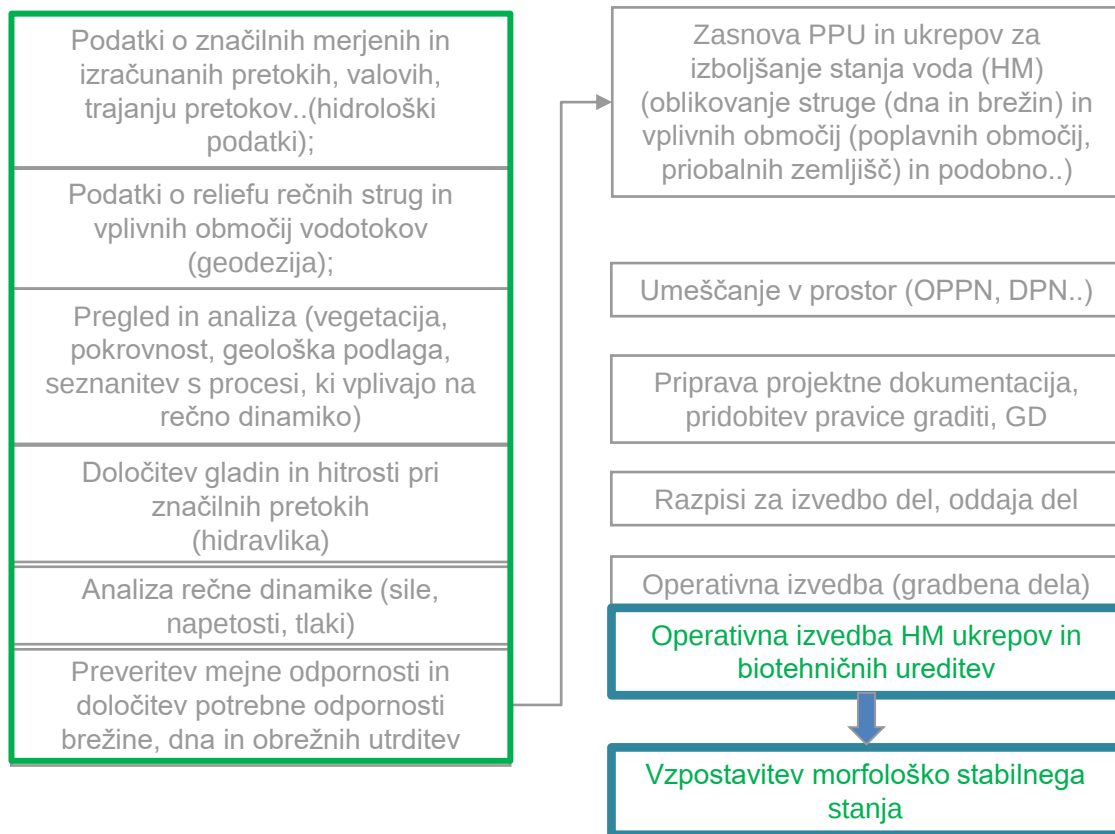

Predstavitev primerov:

- Plaz nad Bočno
- Soča v Trenti
- Savinja pri Lučah
- Gradaščica
- Selška Sora
- Stržen (Cerkniško jezero)

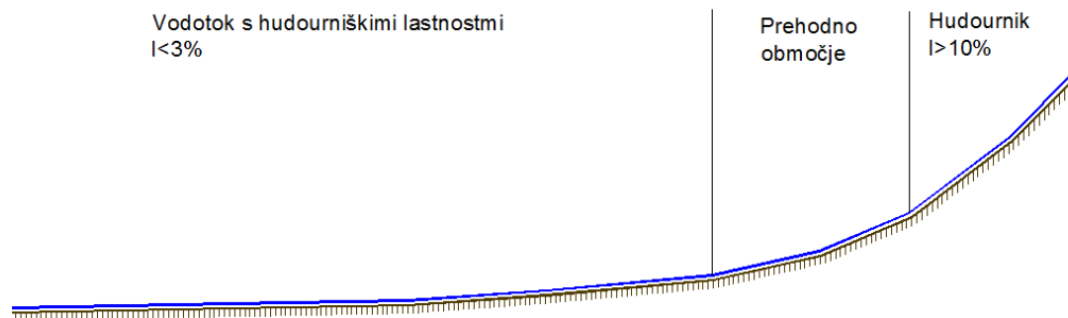
Analiza dogodka, načrtovanje, umeščanje in izvajanje ureditev, ki upoštevajo značilnosti območja

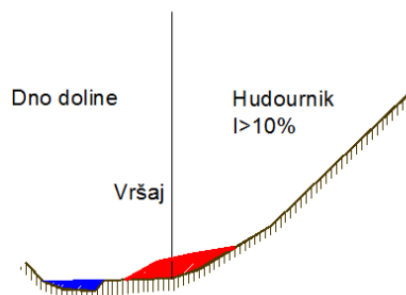

Osnovne dinamične značilnosti vodotokov

1. TIP : Zvezni prehod iz pobočnega hudourniškega v dolinsko območje

2. TIP : Hipni prehod iz pobočnega hudourniškega območja v dolinsko dno

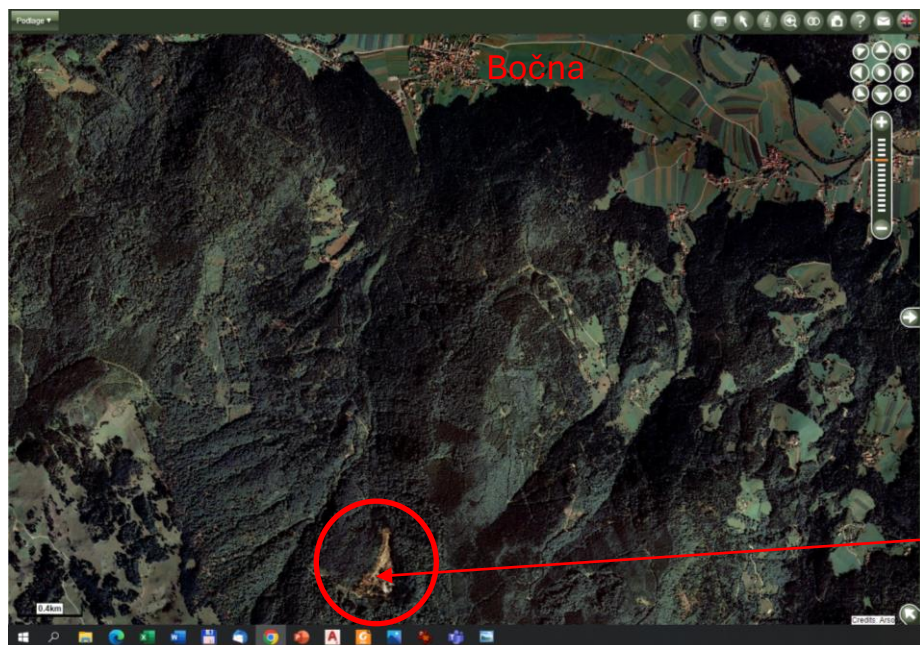

PLAZ NAD VASJO BOČNA

Nad Bočno na povirnem delu hudournika Bočnica se je spomladi leta 2004 sprožil večji plaz, dolžine 460m in širine do 180m. Ocenjena prostornina plazu je 330.000 m³ v pogojno stabilnem stanju in 30.000 m³ v labilnem stanju.

Vzroki za nastanek so geološka zgradba, tektonska porušenost kamnin, zaledna voda in strm naklon brežine na zgornjem delu plazu.

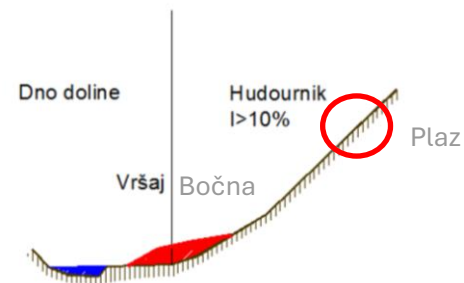
2. TIP : Hipni prehod iz pobočnega hudourniškega območja v dolinsko dno

Območje plazu z izrazito površinsko erozijo leta 2006

Območje plazu pred dvema letoma

Stanje na plazišču pred začetkom načrtovanja in izvedbe sanacijskih del površine

Ureditev odvodnje in površine plazišča

November 2009

Julij 2010

Izzivi urejanja voda ob vključevanju na naravi temelječih rešitev

Ljubljana, 19. junij 2024

Površina v zaraščanju

Prečni jarki so stabilni

Plavje ob robu prečnih
jarkov

Travišče

Oktober 2022

(Nekatere) drenaže delujejo

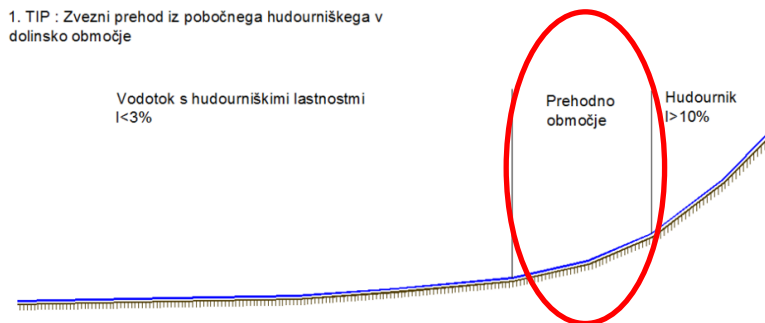

Rečna (hudourniška) dinamika Primer: balvan nad Strugami

1. TIP : Zvezni prehod iz pobočnega hudourniškega v dolinsko območje

Izzivi urejanja voda ob vključevanju na naravi temelječih rešitev

Ljubljana, 19. junij 2024

Soča v Trenti

Disipacija energije :
Makrohrapave konstrukcije in obloge

I. 2005

I. 2023

1. TIP : Zvezni prehod iz pobočnega hudourniškega v dolinsko območje

Vodotok s hudourniški lastnostmi
 $I < 3\%$

Prehodno
območje

Hudournik
 $I > 10\%$

Izzivi urejanja voda ob vključevanju na naravi temelječih rešitev

Ljubljana, 19. junij 2024

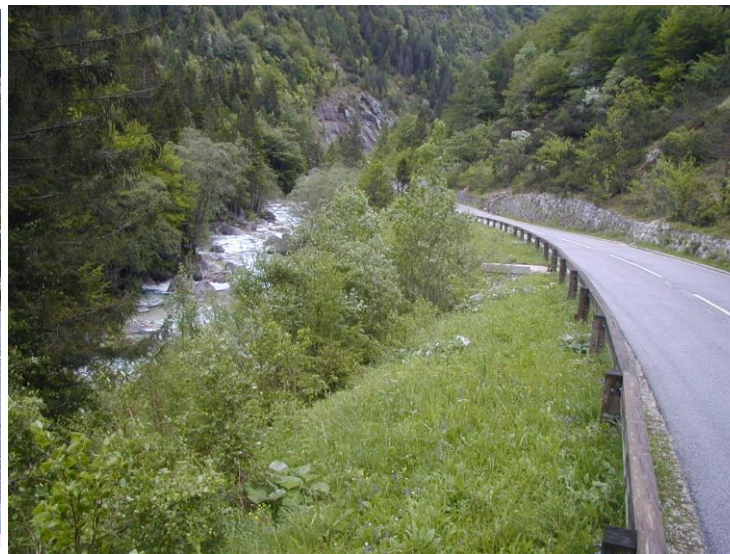

1992

2005,
2023

Izzivi urejanja voda ob vključevanju na naravi temelječih rešitev

Ljubljana, 19. junij 2024

Savinja pri Lučah

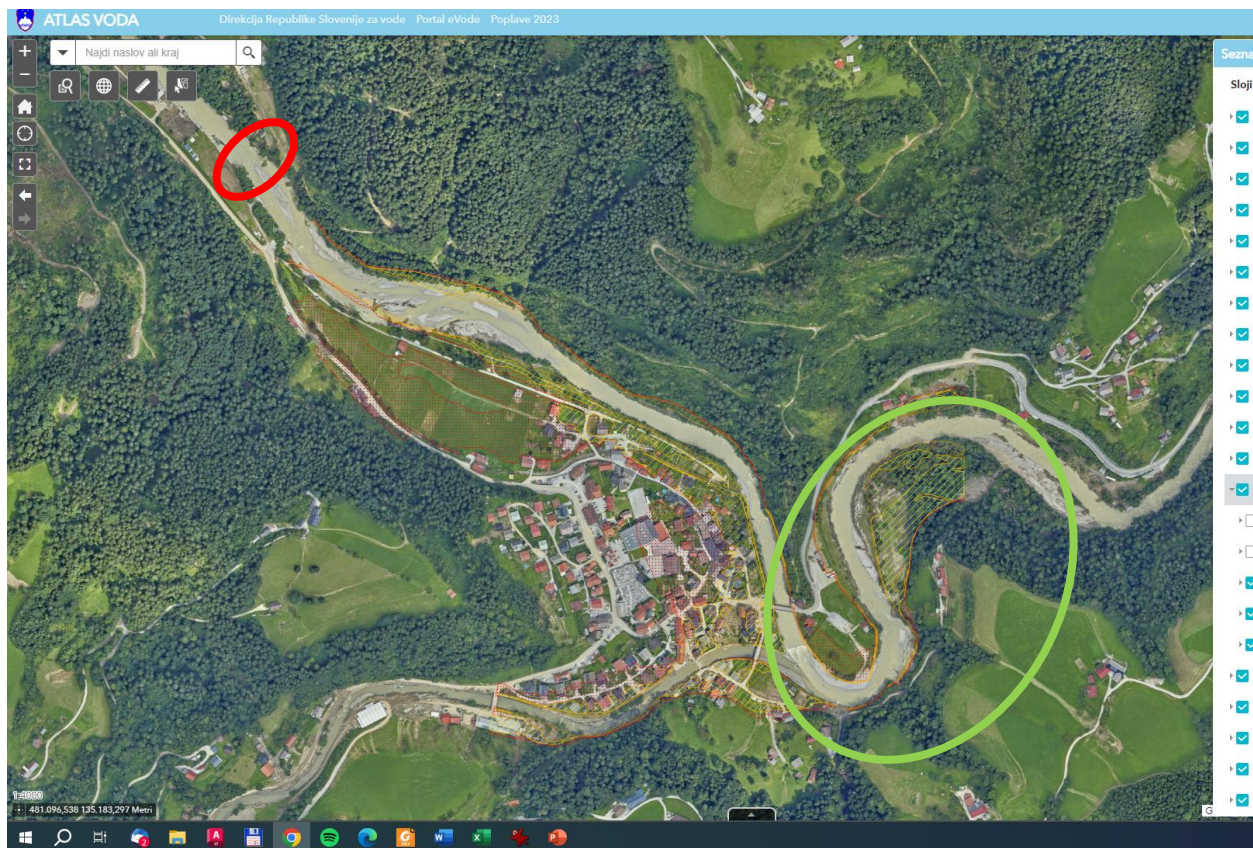
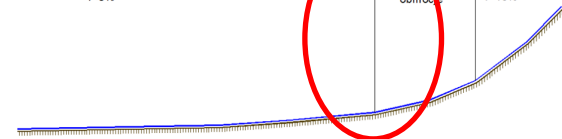
Dinamična stabilnost struge,
uravnavanje pretoka plavin, usmerjanje
vodnega toka z zgradbami, značilnimi
za porečje Savinje (jezbice, kašte)

1. TIP : Zvezni prehod iz pobočnega hudourniškega v
dolinsko območje

Vodotok s hudourniški lastnostmi
 $\leq 3\%$

Prehodno
območje

Hudournik
 $> 10\%$

Izzivi urejanja voda ob vključevanju na naravi temelječih rešitev

Ljubljana, 19. junij 2024

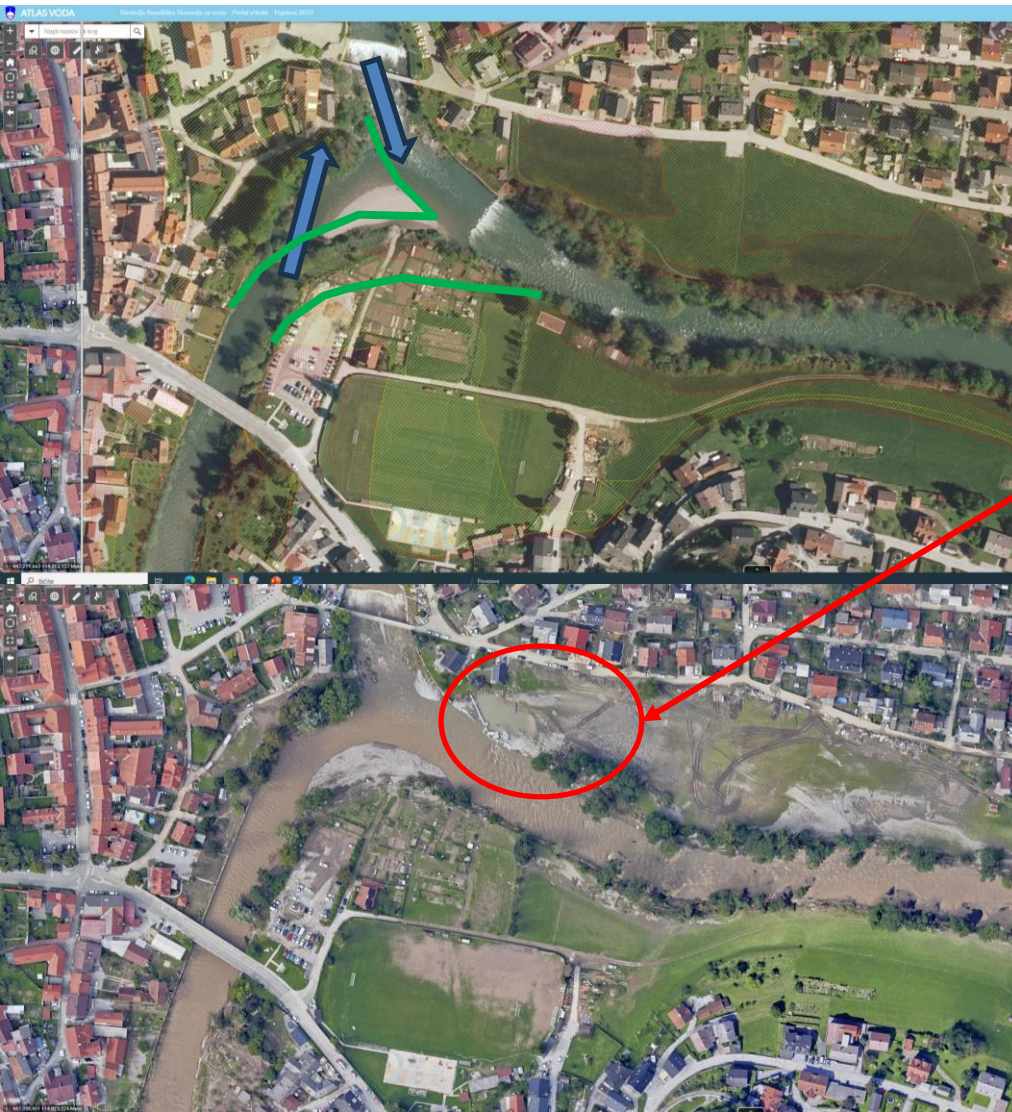

Izzivi urejanja voda ob vključevanju na naravi temelječih rešitev

Ljubljana, 19. junij 2024

Sotočje Poljanske in Selške Sore v Škofji Loki

Izzivi urejanja voda ob vključevanju na naravi temelječih rešitev

Ljubljana, 19. junij 2024

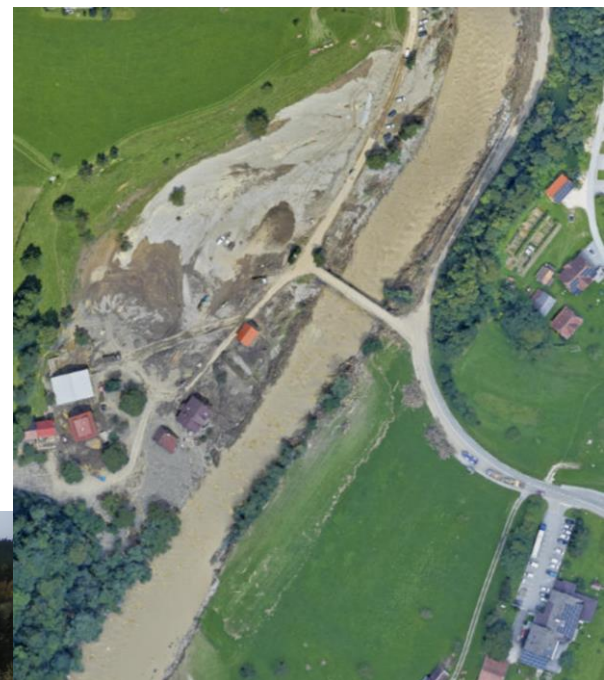

Savinja nad Ljubnim

L. 1991-1992

November 2012

L. 2005 (L. 2020)

Avqust 2023

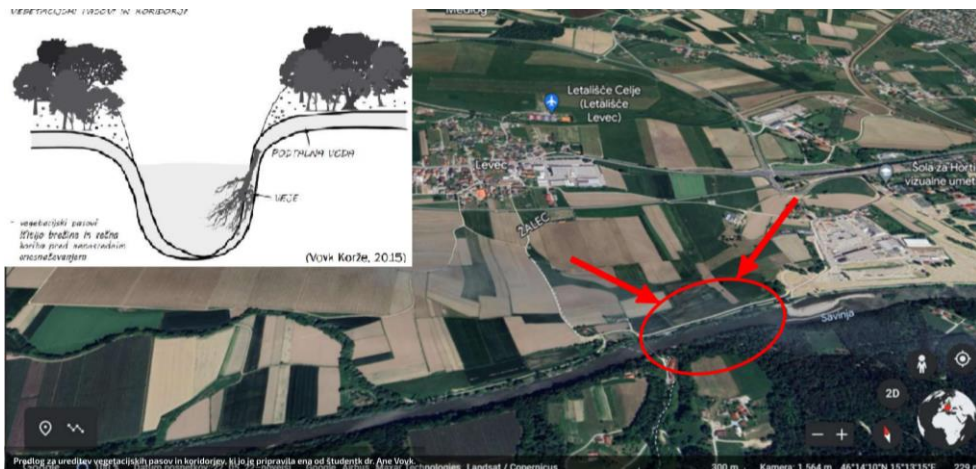
Izzivi urejanja voda ob vključevanju na naravi temelječih rešitev

Ljubljana, 19. junij 2024

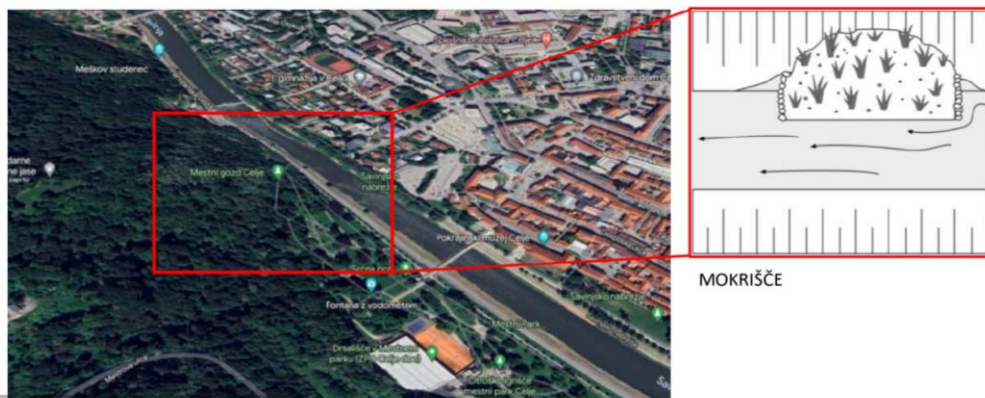

Ali so predlagani ukrepi primerni?

Ukrep na reki Savinji v Celju - mokrišče

Izzivi urejanja voda ob vključevanju na naravi temelječih rešitev

Ljubljana, 19. junij 2024

Selška Sora Poplavna varnost Železnikov

Izzivi urejanja voda ob vključevanju na naravi temelječih rešitev

Ljubljana, 19. junij 2024

Alplesov jez

Izzivi urejanja voda ob vključevanju na naravi temelječih rešitev

Ljubljana, 19. junij 2024

Odsek 2 mimo
Racovnika

Izzivi urejanja voda ob vključevanju na naravi temelječih rešitev

Ljubljana, 19. junij 2024

Prevodnost pred izvedbo ukrepov:
Struga Selške Sore ... od $Q = 140 \text{ m}^3/\text{s}$ do $Q = 180 \text{ m}^3/\text{s}$
Mostovi ... od $Q = 110 \text{ m}^3/\text{s}$ do $Q = 180 \text{ m}^3/\text{s}$
Dermotov jez od $Q = 110 \text{ m}^3/\text{s}$
Potrebna prevodnost: $Q_{100} = 255 \text{ m}^3/\text{s}$
Projektna prevodnost 190 do $220 \text{ m}^3/\text{s}$

Ukrepi:
Poglobitev struge – znižanje
Dermotovega jezu
Zamenjava neustreznega mostu v
Ovčjo vas

Območje Dermotovega jezua

Pred začetkom del

Ob zaključku del (marec 2023)

Ureditev „Bajerja“

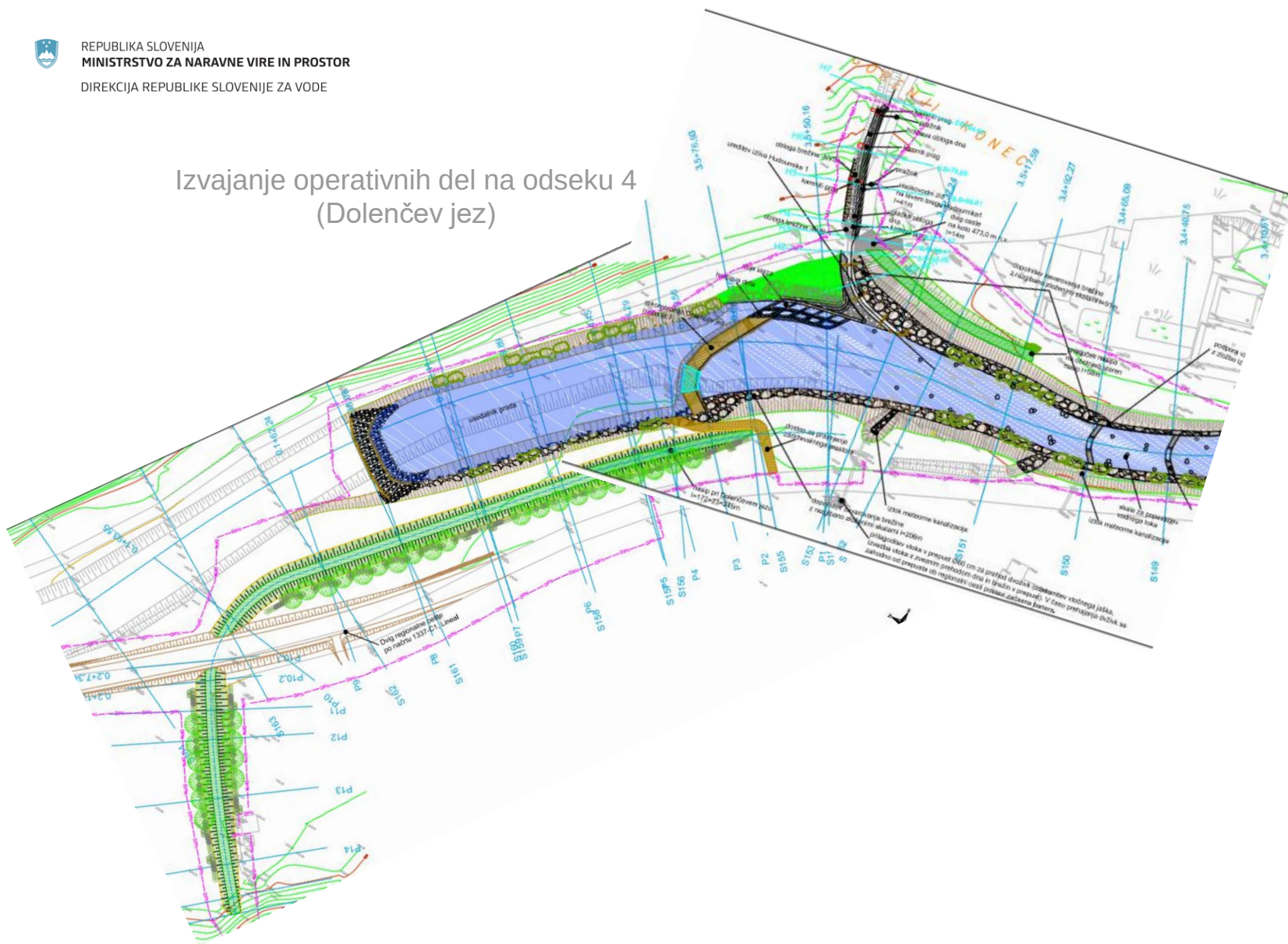

Izzivi urejanja voda ob vključevanju na naravi temelječih rešitev

Ljubljana, 19. junij 2024

Izvajanje operativnih del na odseku 4 (Dolenčev jez)

Izzivi urejanja voda ob vključevanju na naravi temelječih rešitev

Ljubljana, 19. junij 2024

Dolenčev jez med gradnjo in po zaključki gradnje

Učinki ureditev:

Izboljšanje poplavne varnosti,
Izboljšanje prehodnosti,
Zagotovitev naravnega hidrološkega stanja (ukinitve koncesije za mHE),
Izvedba ribjih skrivališč in tolmunov,
Ukinitve kanalizacije po dnu Selšek Sore.

Poslabšanje HM stanja Sore ob novi obvoznici na Plavžu.

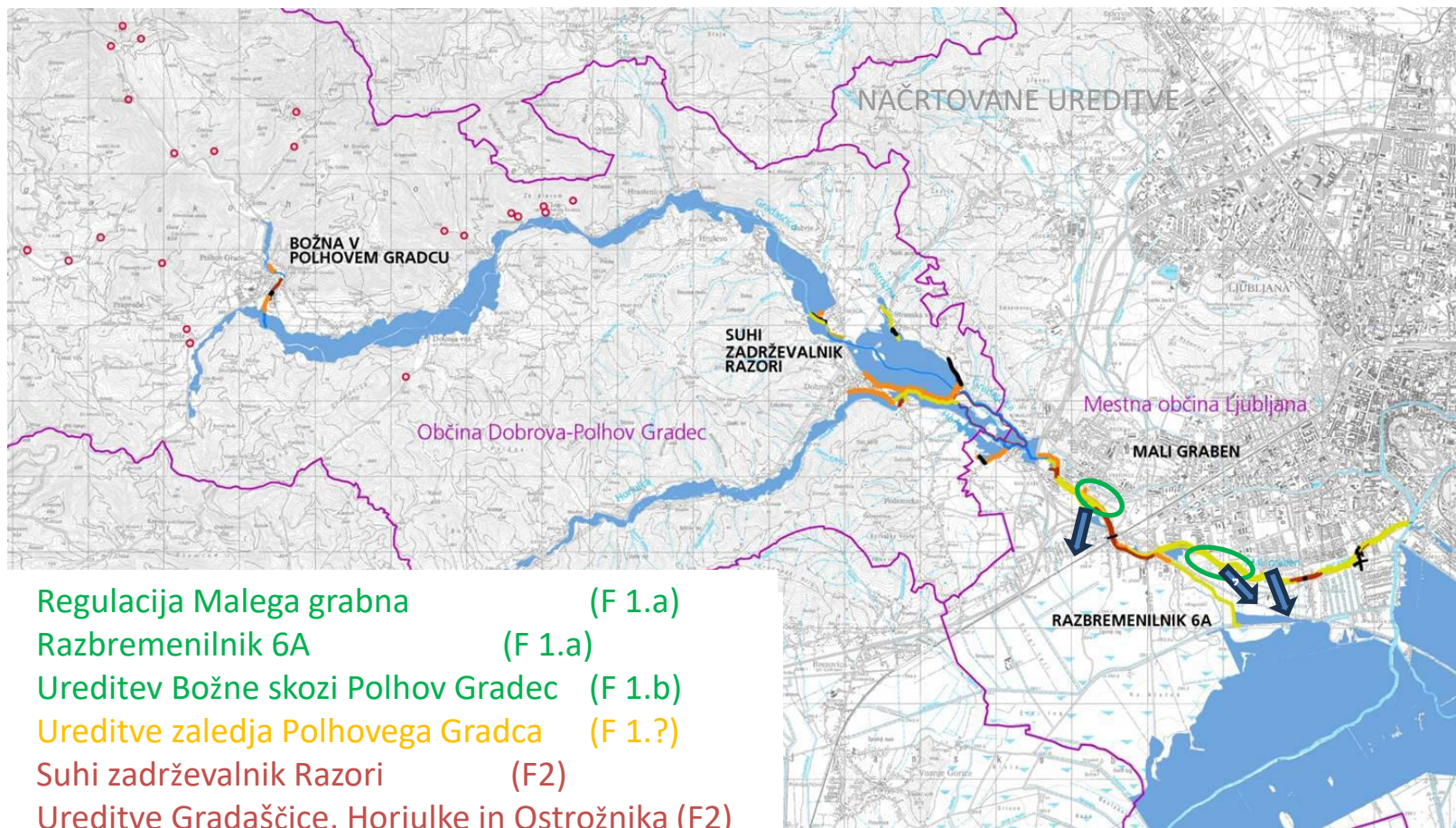

GRADASCICA

GRADIMO, DA ŠČITIMO

Državni prostorski načrt
za zagotavljanje poplavne
varnosti jugozahodnega dela
Ljubljane

Izzivi urejanja voda ob vključevanju na naravi temelječih rešitev

Ljubljana, 19. junij 2024

Izzivi:

- Vodenje poplavnih vod skozi in mimo Ljubljane, zadrževanje;
- Zagotovitev dovolj velikega pretočnega prereza;
- Ohranitve značilnosti osnovnega prereza Malega grabna;
- Natura 2000.

Visoka voda septembra 2010

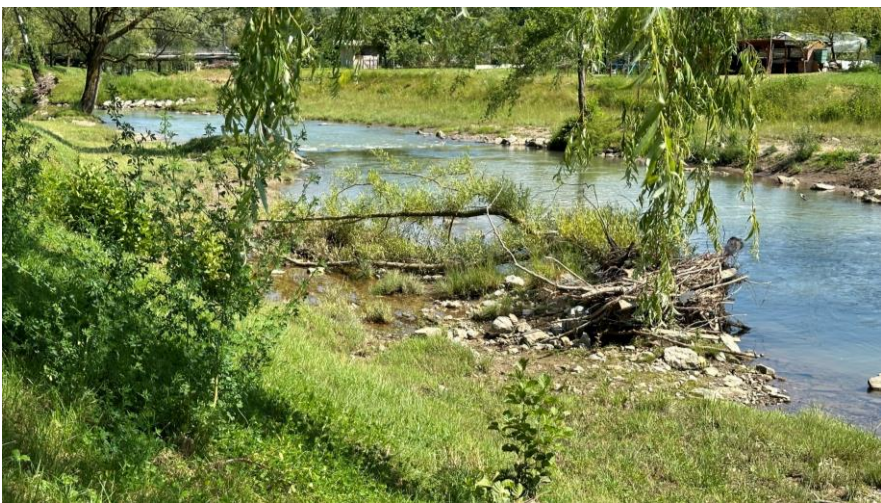
Mokrška brv

Pri Poštнем centru

Izzivi urejanja voda ob vključevanju na naravi temelječih rešitev

Ljubljana, 19. junij 2024

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NARAVNE VIRE IN PROSTOR
DIREKCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA VODE

Renaturacija pritokov Cerkniškega jezera - Stržen

NOTRANJSKI
REGIJSKI PARK

EVROPSKA UNIJA
VARNOSTI SVETA ZA
REGIONALNI RAZVOJ
NARAVNA VODA PROJEKTI

Sept. 2016

Okt. 2019

Okt. 2022

Okt. 2023

Izzivi urejanja voda ob vključevanju na naravi temelječih rešitev

Ljubljana, 19. junij 2024

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NARAVNE VIRE IN PROSTOR
DIREKCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA VODE

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

NOTRANJSKI
REGIJSKI PARK

Operativna dela na območju Belega brega 19.8.2019

Operativna dela na območju Ključev

Izzivi urejanja voda ob vključevanju na naravi temelječih rešitev

Ljubljana, 19. junij 2024

Nekaj števil:

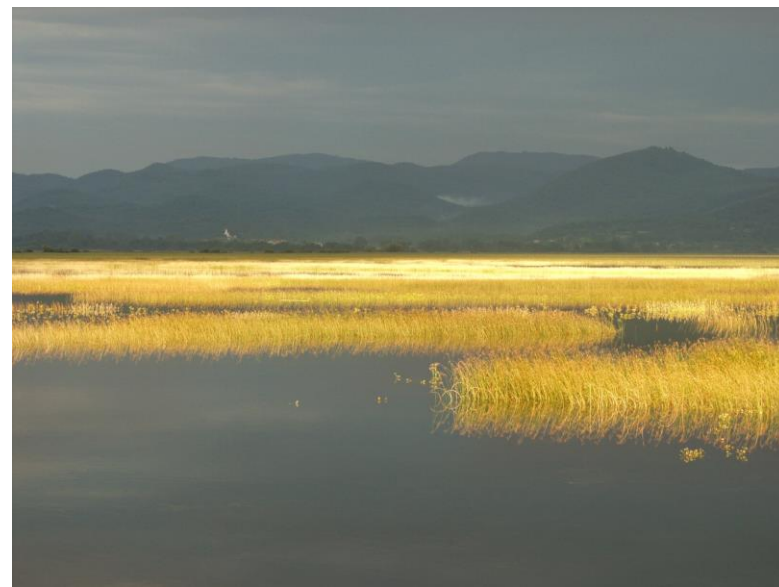
Načrtovano

Območje	Dolžina m	Izkopi m3	Zasipi m3	Planiranja m3	Odvoz m3	ΔV m3	Čas potovanja vodnega delca	
							Pred izvedbo	Danes
Beli breg	2580	76.840	22.840	0	54000	54.000	40 min	3h 35 min
Ključi	2350	31.000*	14.000	17.000	0	32.000	30 min	3h 15 min

Izvedeno do 15.9.2019

Območje	Dolžina m	Izkopi m3	Zasipi m3	Planiranja m3	Odvoz m3	ΔV m3	Čas potovanja vodnega delca	
							Pred izvedbo	Danes
Beli breg	2580	44.500	0	0	0	44.500	40 min	3h 35 min
Ključi	2350	31.000*	0			46.000	30 min	3h 15 min

* v letu 2017 je bilo že izkopanih 15.000 m3

September 2023

Izzivi urejanja voda ob vključevanju na naravi temelječih rešitev

Ljubljana, 19. junij 2024

Kristefos Museum, Norveška

Hvala za
pozornost!

